

lima. Integracija se sprovodi dvostruko: horizontalno, integriranjem srodnih predmeta u okviru iste godine studija i vertikalno, integriranjem predmeta/modula kroz sve godine studija. Primer integriranog predmeta na prvoj godini studija je „Građa čoveka“ ili „Građa ljudskog tela“, koji objedinjuje anatomiju, citologiju, histologiju i embriologiju. Pored ovakvog načina integracije, pribegava se i složenijem vidu integracije zasnovanom na sistemskom pristupu proučavanja ljudskog tela. Primer ovako integriranog sistemskog modula na prvoj godini studija je „Lokomotorni sistem“ koji objedinjuje anatomiju, histologiju, fiziologiju, patologiju, radiologiju i biomehaniku kostiju, zglobova i mišića. Ovakvi trendovi u akademskom medicinskom obrazovanju bi mogli dovesti do sve ređeg izučavanja anatomije kao zasebnog predmeta na prvoj godini integriranih studija medicine.

Ključne reči: obrazovanje, akademske studije, nastava, medicina, anatomija

*Univerzitet u Beogradu, Medicinski fakultet
Institut za anatomiju "Niko Miljanić"*

MESTO ANATOMIJE U HOLISTIČKOM PRISTUPU U MEDICINI

Valentina Blagojević

DOI: 10.5937/53_SNM25063B

Holistička medicina predstavlja pristup zdravlju i isceljivanju koji uzima u obzir celu osobu.

Holistički pristup lečenju znači da se telo osobe, njen um, osećanja, emocije i duša posmatraju kao jedna celina (što i jesu), celina koja treba da živi u harmoniji sa svojom psiho-socijalnom okolinom. Pri holističkom lečenju koriste se metode u čijem fokusu se nalazi sam čovek i te metode se baziraju na pokretanju sposobnosti samolečenja. Ovo iz razloga što bolest nije izolovani događaj vezan samo za jedan deo tela, već simptom poremećaja u osobi kao celini.

Studije koje se nazivaju integrativne akademske studije medicine bi trebalo da spajaju (integrišu) različite terapijske pristupe i usmerenja. Integrativna medicina podrazumeva holistički pristup ljudskom organizmu koji spaja metode klasične i tradicionalne medicine pružajući terapeutima mogućnosti da kombinuju najbolje iz obe oblasti medicine i na taj način omoguće pacijentima lečenje i uzroka, a ne samo posledica. Njene terapijske metode su ispitane, a terapijski učinci zvanično provereni i dokazani.

Da li se na našim studijama pruža prilika da se budući lekari upoznaju sa holističkom anatomijom? Odgovor nam je svima poznat.

Na prvom mestu treba definisati koji funkcionalni sistemi u ljudskom telu bi izdvojeni, mogli da nam predstavljaju precizan oblik tela u celosti, što ih u isti mah čini holističkim sistemima. Nijedan izdvojen sistem organa ne bi mogao da nam dočara oblik i celinu ljudskog tela. Koža, možda? Ovaj najveći sistem ljudskog tela bi nam dao sliku spoljašnjeg omotača, ali bez oblika tela, kao da gledamo zatvorenu školjku. Postoje 3 sistema, nervni, cirkulatorni

i fibrozni koji nam daju preciznu sliku celine našeg tela. Ovo nije baš neko revolucionarno otkriće budući da je davne 1548. godine Vesalius došao do istog zaključka. Poštujemo svoje učitelje i uronimo u svet anatomije i medicine posmatrajući celinu ljudskog tela.

Ključne reči: holistička anatomija, mišićno fascijalni meridijani

*Univerzitet u Beogradu, Medicinski fakultet
Institut za anatomiju "Niko Miljanić"*

MOLEKULARNA MEDICINA I ANATOMIJA

Milan Aksić

DOI: 10.5937/53_SNM25063A

Molekularna medicina i neuroanatomija omogućavaju dublje razumevanje kako rani životni stres oblikuje morfološke i funkcionalne promene u mozgu, posebno kroz uticaj na parvalbumin-imunopozitivne (PV+) inhibitorne neurone i njihove perineuronske mreže (PNNs), koje predstavljaju ključni morfološki korelat neuronske plastičnosti i stabilnosti. Rani životni stres narušava razvoj mozga, utičući na strukturu i funkciju PV+ interneurona, koji su ključni za regulaciju neuronskih mreža u neokorteksu i hipokampusu. PNNs, ekstracelularne matriksne strukture koje obavijaju PV+ interneurone, igraju centralnu ulogu u njihovoj zaštiti i modulaciji aktivnosti. Kako bismo istražili morfološki korelat ovih promena, primenili smo protokol 24-časovne majčinske deprivacije kod pacova, fokusirajući se na medijalni prefrontalni korteks (mPFC) i dorzalni hipokampus. Rezultati pokazuju da majčinska deprivacija kod odraslih pacova izaziva smanjenje gustine ukupnih PNNs i PNNs koje obavijaju PV+ interneurone u rostralnom cingulatnom korteksu. U prelimbičnom korteksu primećeno je smanjenje intenziteta bojenja ukupnih PNNs i PNN+/PV+ ćelija, dok je u infralimbičnom korteksu uočeno smanjenje i gustine i intenziteta PNNs, uz povećanje intenziteta VGAT inhibitornih puncta, što ukazuje na promene u inhibitornoj sinaptičkoj aktivnosti. Zanimljivo, gustina PV+ interneurona u mPFC ostala je nepromenjena, a ni PNNs ni PV+ interneuroni u hipokampusu nisu pokazali značajne promene. Ovi nalazi naglašavaju da su PNNs, kao morfološki korelat stabilnosti PV+ interneurona u mPFC, posebno osetljive na rani životni stres, što može imati ključne implikacije za razumevanje neurobioloških osnova kognitivnih i emocionalnih poremećaja povezanih sa stresom.

Ključne reči: molekularna medicina, anatomija, maternalna deprivacija, animalni modeli